

Ivan Olejár – šesťdesiatročný

Ivan Olejár – sixty years old

Dňa 21. júna 2023 oslavil náš jubilant svoje krásne 60. narodeniny. Ivan vyrastal v učiteľskej rodine v obci Kyjov (okr. Stará Lubovňa). Zvedavosť a lásku k prírode zdedil po svojich rodičoch. Už od detstva mal rád prírodu a v krásnom podhorí Čergova si zamiloval hlavne naše operence. Ako desaťročný sa so svojimi rodičmi presťahoval do Prešova, kde žije dodnes. Aj napriek prechodu do mestského prostredia nezanevrel na ornitologickú činnosť. Vtáky pozoroval ešte aj na Lubotickom rybníku, dnes už zaniknutej významnej ornitologickej lokalite. Keďže v tomto období nebolo možné študovať „ornitológiu“, prihlásil sa na Strednú lesnícku školu v Prešove. V roku 1982 tu zmaturoval. Ako vyučený lesník začal pracovať vo svojom rodnom Čergove, ako pracovník lesnej správy v Sabinove. Neskôr prichádza na lesnú správu v Kokošovciach (Slanské vrchy), kde pracuje dodnes.

Chlapčenská zvedavosť je vlastnosť, ktorá Ivana neopustila ani dnes. V roku 1983 sa stal členom vtedy ešte Československej ornitologickej spoločnosti a od vzniku Slovenskej ornitologickej spoločnosti je jej stálym členom. Okrem poznávania vtáctva mu učarovalo aj krúžkovanie. Spočiatku nie ako krúžkovateľa, ale ako výrobcu krúžkov. Po rozdelení Československa a vzniku Slovenskej krúžkovateľskej centrály začína vyrábať menšie typy ornitologických krúžkov NX, LL a K. Všetky krúžky vyrába dodnes veľmi dôkladne a precízne. Samotná ručná výroba krúžkov začína nákupom hliníkového plechu a následne jeho prípravou na samotné razenie sérií a čísel krúžkov. Ďalej nasleduje strihanie krúžkov a ich finalizácia do podoby už originálneho krúžku. Upravený a skontrolovaný krúžok putuje na poradovník, kde sú jednotlivé krúžky zoradené od najväčšieho po najmenší.

Obr. 1. Pri výrobe ornitologických krúžkov (Foto: P. Krišovský)
Fig. 1. In the production of ornithological rings (Photo by P. Krišovský)

Nakoniec sú krúžky umiestnené na bužírku alebo špagát pripravené pre krúžkovateľa.

Ako skúsený terénny znalec vtáctva na podnet kolegov krúžkovateľov v roku 2011 vykonáva krúžkovateľské skúšky na ornitologickom stacionári Drienovec a podieľa sa na výskume vtácej migrácie. Za 12 rokov označil Ivan už viac ako 11 200 jedincov 84 vtáčích druhov. Venuje sa predovšetkým odchytom vtákov v zime na krmoviskách, ale aj krúžkovaniu nocujúcich

lastovičiek v trstinách Petrovanského rybníka pri Prešove. Už dvakrát za sebou vyhral „zimnú ligu“, teda neoficiálnu súťaž východoslovenských krúžkovateľov združených predovšetkým okolo Miroslava Fulína v odchyťavani vtákov na krmidlách. Za obdobie svojej krúžkovateľskej činnosti zaznamenal viacero zaujímavých spätných odchyťov. Patrí k nim napríklad sýkorka veľká okrúžkovaná v januári 2017 v Zlatej Bani pri Prešove, ktorá bola ulovená mačkou v novembri 2019 na severe Ukrajiny v meste Luck, alebo penica obyčajná okrúžkovaná na Talianskom stredomorskom ostrove Zannone v roku 2014 kontrolovaná Ivanom o rok neskôr na stacionári v Drienovci.

Zúčastňuje sa a podporuje prírodovednú činnosť spôsobom jemu vlastným. Ako mimoriadne manuálne zručný človek vo svojom voľnom čase vyrába rôzne vtáčie búdky, podložky pre sovy a sokoly, ale vyrobil už aj sieť na odchyť dravcov. Neraz pomohol viacerým z nás, keď pre nás urobil sklopky, vrše, tyče na ornitologické siete, živolovné pasce na cicavce či „sťahovatká“ siete na stacionár Drienovec. Častokrát ochotne a nezištne poskytuje odvoz pre svojich kolegov na stacionár do Drienovca, tábor ochrancov prírody, alebo iné aktivity. V zimnom období inštaluje krmidlá, ktoré pravidelne kontroluje a dopĺňa, pričom slnečnicou každoročne zásobuje aj ďalších kolegov.

Aj týmto spôsobom mu chceme vysloviť poďakovanie a želáme mu pevné zdravie a nadšenie z ornitologickej činnosti aj do ďalších rokov.

Jakub Repaský (Ražňany)
Peter Krišovský (Košice)

Došlo: 4.9.2023

Online: 24.1.2024